

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO**

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 90 00

F: 01 478 90 21

E: gp.mkgp@gov.si

www.mkgp.gov.si

Republika Slovenija
Državni zbor

Šubičeva 4
1000 Ljubljana

gp@dz-rs.si

Številka: 001-48/2018/2

Datum: 31. 5. 2018

Zadeva: Odgovor na pisno poslansko vprašanje Franca Breznika v zvezi z urejanjem položaja turističnih kmetij

Veza: Vaš dopis št: 020-07/18-0426/0002 z dne 9. 5. 2018

Spoštovani,

na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju: ministrstvo) smo prejeli pisno poslansko vprašanje poslanca Franca Breznika v zvezi z urejanjem položaja turističnih kmetij, ki se glasi:

Seznanjen sem o težavah, s katerimi se sooča družinska kmetija na Štajerskem, ki je pričela s turizmom na kmetiji leta 1994. Danes pa žal, ko skrbi za postrežbo in prenočevanje 60 ljudi, pri čemer imajo lastne oskrbe s surovinami kar 80 %, resno razmišljajo o popolni opustitvi dejavnosti. Razlog je v nesmiselni zakonodaji. Finančna zakonodaja v povezavi z delovnopravno je z rigoroznim pristopom pred nekaj leti kmetijo, tudi s pomočjo svetovalnih služb, prisilila v registriranje dejavnosti v obliki gospodarske družbe – nosilka kmetije je registrirala kmetijo, in sicer kot samostojni podjetnik.

Nedavna sprememba zakona, ki ureja področje kmetijstva, pa je stvari ponovno obrnila povsem na glavo, saj je ta ista kmetija tokrat od kmetijskih inšpektorjev prejela poziv, da mora tovrstno dejavnost opustiti, oziroma registrirati dejavnost na novo, saj naj bi zavajalo potrošnika, skladno s 66. členom v povezavi s prvim odstavkom 99. člena Zakona o kmetijstvu. Tovrstni poziv je v zadnjem času prejelo veliko podobnih kmetij v Republiki Sloveniji,

V zvezi s tem vas sprašujem naslednje:

- 1. Ali ste na ministrstvu seznanjeni z omenjenimi težavami, s katerimi se v zadnjem času sooča kar veliko kmetij v Republiki Sloveniji?*
- 2. Kako boste na ministrstvu poskrbeli, da bodo obstoječe kmetije, ki opravljajo dejavnost v obliki organiziranosti kot samostojni podjetnik posameznik, ki so jo opravili v času*

pred zadnjo spremembo zakonodaje, svojo dejavnost še naprej lahko opravljali v tej obliki, kot so jo do spremembe?

- 3. Ali so tovrstne razlage usklajene z določilom 5. člena istega zakona, ki opravljanje kmetijske dejavnosti omogoča tudi v statusni obliki s.p., še posebej ob upoštevanju opozoril strokovnjakov o statusnoppravno neurejenem položaju kmetij, kot npr. Katarina Krapeš v prispevku: Izzivi kmeta na trgu dela, Pravna praksa, 2012, št. 37, str. 15?*
- 4. Kako naj ravna kmetija v podobnem položaju, da bo hkrati zadostila zahtevam delovnopravne zakonodaje, finančne uprave in inšpekcijskim službam na področju kmetijstva?*
- 5. Ali je sprememba Zakona o kmetijstvu v letu 2017 vplivala tudi na kmetije, ki so svojo registracijo dopolnilne dejavnosti v obliki s.p. opravile že pred uveljavitvijo zakona?*

Ministrstvo na pisno poslansko vprašanje podaja naslednji odgovor:

V poslanskem vprašanju ugotavljate težave kmetije na Štajerskem, ki opravlja turizem na kmetiji in po vaših informacijah razmišlja o popolni opustitvi dejavnosti. Dejavnost se opravlja v obliki samostojnega podjetnika posameznika. Težave so zaradi izvajanja finančnih in delovnopравnih predpisov in v zvezi z zavajanjem potrošnikov skladno s 66. členom v povezavi s prvim odstavkom 99. člena Zakona o kmetijstvu.

V drugem odstavku 3. člena Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17 in 22/18, v nadaljnjem besedilu: ZKme-1) je določeno, da je kmetijsko gospodarstvo lahko organizirano kot samostojni podjetnik posameznik ali kot kmetija, ki ni pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik. Dopolnilno dejavnost na kmetijah se lahko opravlja le na kmetijah v skladu s prvim odstavkom 99. člena ZKme-1. V skladu s 1. členom Pravilnika o minimalnih tehničnih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti (Uradni list RS, št. 35/17) pa se opravlja gostinska dejavnost na kmetijah, ki so turistične kmetije v skladu z Uredbo o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uradni list RS, št. 57/15, v nadaljnjem besedilu: uredba).

V noveli Zakona o kmetijstvu, ki je bila objavljena v Uradnem listu RS, št. 27/17 z dne 2. 6. 2017, je bila v prvem in tretjem odstavku 66. člena določena prepoved zavajanja. V Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 15/17 - ZGD-1) pa v prvem odstavku 686. člena novo dodana 2. točka določa, da je družba v prekršku, če ima v firmi dodatne sestavine, ki družbo podrobneje označujejo, v nasprotju s 13. členom tega zakona.

Na primer: Zavajajoča za potrošnike so imena firme, ki označujejo kmetijo ali posamezno dopolnilno dejavnost na kmetiji in se pogosto uporabljajo tudi za označevanje prodajaln in družb. Samostojni podjetnik posameznik ne sme imeti v imenu navedeno npr. "turistična kmetija", saj v tem primeru pride do zavajanja potrošnika, ker se dejavnost ne opravlja kot dopolnilna dejavnost na kmetiji. To bi lahko vplivalo na odločitve potrošnika glede uporabe storitev.

Oba zakona imata določeni prehodni obdobji dvanajst mesecev za izvajanje sankcij za te spremembe. Zakon o gospodarskih družbah določa to prehodno obdobje v 24. členu prehodnih in končnih določb, ki se nanaša na 686. člen. Prehodno obdobje je veljalo dvanajst mesecev od uveljavitve; to je do 5. 4. 2018. ZKme-1 pa določa to prehodno obdobje v 66. členu prehodnih in

končnih določbe, ki se nanaša na novo četrto alinejo četrtega odstavka 177. člena. Prehodno obdobje velja dvanajst mesecev od uveljavitve tega zakona; to je do 19. 6. 2018.
V nadaljevanju podajamo odgovore na posamezna vprašanja.

1. *Ali ste na ministrstvu seznanjeni z omenjenimi težavami, s katerimi se v zadnjem času sooča kar veliko kmetij v Republiki Sloveniji?*

Odgovor: V skoraj enoletnem prehodnem obdobju so lahko podjetja ali samostojni podjetniki posamezniki spremenili imena firme ali imena dejavnosti. Lahko so se tudi preoblikovali v kmetijo z dopolnilno dejavnostjo, če so izpolnjevali pogoje iz uredbe. Težko je podati oceno sprememb, ker se je v tem obdobju precej kmetij, ki so opravljale dopolnilno dejavnost preoblikovalo v samostojne podjetnike posameznike zaradi neizpolnjevanja pogojev iz uredbe, kot na primer glede obsega zahtevanih primerljivih kmetijskih površin ter zagotavljanja deleža lastnih surovin v ponudbi hrane za goste.

2. *Kako boste na ministrstvu poskrbeli, da bodo obstoječe kmetije, ki opravljajo dejavnost v obliki organiziranosti, kot samostojni podjetnik posameznik, ki so jo opravili v času pred zadnjo spremembo zakonodaje, svojo dejavnost še naprej lahko opravljali v tej obliki, kot so jo do spremembe?*

Odgovor: Dopolnilno dejavnost na kmetijah se lahko opravlja le na kmetijah v skladu s prvim odstavkom 99. člena ZKme-1. Za osebe, ki opravljajo turistično dejavnost kot samostojni podjetnik posameznik, ne veljajo pogoji iz uredbe in lahko še naprej opravljajo dejavnost. Če je ime firme ali dejavnosti v nasprotju z določbami ZKme-1 in Zakona o gospodarskih družbah, ga morajo spremeniti.

3. *Ali so tovrstne razlage usklajene z določilom 5. člena istega zakona, ki opravljanje kmetijske dejavnost omogoča tudi v statusni obliki s.p., še posebej ob upoštevanju opozoril strokovnjakov o statusnopravno neurejenem položaju kmetij, kot npr. Katarina Krapeš v prispevku: Izzivi kmeta na trgu dela, Pravna praksa, 2012, št. 37, str. 15?*

Odgovor: Oblika kmetijskega gospodarstva, ki se ukvarja s kmetijsko dejavnostjo, je določena v drugem odstavku 3. člena ZKme-1, ki je med drugim lahko samostojni podjetnik posameznik ali kmetija. Medtem ko 5. člen ZKme-1 določa pravico do uporabe zemljišč kmetijskega gospodarstva, nosilce, člane kmetije in namestnik kmetije. Za tolmačenje delovnopravne zakonodaje je pristojno Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. V 4. členu uredbe je določeno, da lahko na kmetiji dopolnilno dejavnost izvajajo nosilec kmetije, nosilec dopolnilne dejavnosti, člani kmetije, zaposleni na kmetiji, ki so vpisani v register kmetijskih gospodarstev, in osebe, ki opravljajo delo, ki ni opredeljeno kot zaposlovanje na črno v skladu s predpisom, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanja na črno. V register kmetijskih gospodarstev se vpišejo tudi zaposleni na kmetiji, in sicer na podlagi pogodbe za nedoločen ali za določen čas, ki jo določa Zakon o delovnih razmerjih. Zaposlitev se lahko izkaže s pogodbo o zaposlitvi, ki jo lahko z izvajalci del sklepa nosilec kmetije ali nosilec dopolnilne dejavnosti.

4. *Kako naj ravna kmetija v podobnem položaju, da bo hkrati zadostila zahtevam delovnopravne zakonodaje, finančne uprave in inšpekcijskim službam na področju kmetijstva?*

Odgovor: Osebe, ki opravljajo dejavnost turizma kot samostojni podjetnik posameznik, lahko še naprej opravljajo dejavnost, če ime dejavnosti ne zavaja potrošnika in zaposlovanje ni opredeljeno kot zaposlovanje na črno v skladu s predpisom, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanja na črno.

5. *Ali je sprememba Zakona o kmetijstvu v letu 2017 vplivala tudi na kmetije, ki so svojo registracijo dopolnilne dejavnosti v obliki s.p. opravile že pred uveljavitvijo zakona?*

Odgovor: Sprememba 66. člena ZKme-1 velja za vse subjekte, zato je bilo določeno prehodno obdobje za prilagoditev.

V nadaljevanju prilagamo tudi pojasnilo Inšpektorata RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo:

V mesecu januarju 2018 je Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (v nadaljevanju: IRSKGLR) 44 gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov, ki opravljajo gostinsko dejavnost in imajo v svojem imenu vključene besede turistična kmetija, izletniška kmetija ali vinotoč, pisno obvestil, da je bila dne 2. 6. 2017 v Uradnem listu objavljena sprememba Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZP VHVR, 26/14, 32/15 in 27/17), ki v tretjem odstavku 66. člena določa, da se označevanje, oglaševanje oziroma trženje storitev, ki so povezane s kmetijsko dejavnostjo, šteje kot zavajajoče, če na kakršen koli način zavaja potrošnika ali bi ga utegnilo zavajati in bi zaradi svoje zavajajoče narave verjetno vplivalo na njegove odločitve glede uporabe storitev. IRSKGLR jih je v dopisu med drugim seznanil tudi, da se kot zavajajoča šteje tudi uporaba besed oziroma besednih zvez, ki se nanašajo na kmetijsko dejavnost in uporabljajo pri označevanju, oglaševanju oziroma trženju storitev iz nekmetske dejavnosti.

Dopolnilna dejavnost na kmetiji se lahko opravlja le na kmetiji v skladu s 1. odstavkom 99. člena Zakona o kmetijstvu. Ta določa, da je dopolnilna dejavnost na kmetiji dejavnost, ki omogoča boljšo rabo proizvodnih zmogljivosti in delovnih moči kmetije ter pridobivanje dodatnega dohodka na kmetiji.

V skladu s 14. členom Uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uradni list RS, št. 57/15) mora kmetija za opravljanje dopolnilne dejavnosti turizem na kmetiji zagotoviti najmanj 50 odstotkov vrednosti lastnih surovin. Do 25 odstotkov vrednosti ponudbe lahko kmetija zagotovi z dokupom surovin, ki so pridelane na drugih kmetijah z lokalnega trga ali predelane na drugih kmetijah, ki imajo dopolnilno dejavnost predelava. Če nakup ni neposredno izveden na drugi kmetiji, mora biti iz računa ali prevzema razviden izvor surovine. Do 25 odstotkov vrednosti ponudbe lahko kmetija dokupi surovine in izdelke v prosti prodaji. Zahtevani deleži se zagotavljajo v koledarskem letu. Navedenega deleža lastnih surovin gostinski obrat, ki je registriran kot gospodarska družba ali samostojni podjetnik in vključuje v svojem imenu eno od imen turizma na kmetiji, ni dolžan zagotavljati.

V Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 15/17) se v prvem odstavku 686. člena z novo 2. točko uvaja prekršek družbe, če ima v firmi dodatne sestavine, ki družbo podrobneje označujejo v nasprotju s 13. členom tega zakona. Ta določa, da dodatne sestavine, ki družbo podrobneje označujejo, ne smejo biti take, da spravljajo ali utegnejo spraviti v zmotu glede vrste ali obsega poslovanja ali da bi utegnile priti do zamenjave s firmo ali znakom razlikovanja druge osebe ali bi kršile pravice drugih oseb. Celovito urejanje tega področja se tako dopolnjuje s prvim in tretjim odstavkom 66. člena z Zakona o kmetijstvu, ki v primeru kršitev določa ukrepanje in sankcije kmetijskega inšpektorja v 175. in 177. členu.

Oba zakona imata določeni prehodni obdobji dvanajstih mesecev za izvajanje sankcij za te spremembe. Zakon o gospodarskih družbah določa to prehodno obdobje v 24. členu prehodnih in končnih določb, ki se nanašajo na 686. člen. Prehodno obdobje velja dvanajst mesecev od uveljavitve tega; to je do 5. 4. 2018. Zakon o kmetijstvu pa določa prehodno obdobje v 66. členu prehodnih in končnih določb, ki se nanaša na novo četrto alinejo četrtega odstavka 177. člena. Prehodno obdobje velja dvanajst mesecev od uveljavitve zakona; to je do 19. 6. 2018.

Vseh 44 gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov, ki opravljajo gostinsko dejavnost in imajo v svojem imenu vključene besede turistična kmetija, izletniška kmetija ali vinotoč je bilo pisno seznanjenih, da z uporabo obstoječega imena kršijo določbe 66. člena Zakona o kmetijstvu. Nadalje so bili seznanjeni, da v kolikor bodo z uporabo obstoječega imena nadaljevali tudi po izteku prehodnega obdobja, bo IRSKGLR zoper njih ukrepal v skladu z veljavno zakonodajo, ki določa, da lahko pri opravljanju inšpekcijskega nadzora kmetijski inšpektor poleg ukrepov, ki jih ima po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijo, odredi še odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti ali drugo ukrepanje, da se zagotovi skladnost označevanja, oglaševanja in trženja glede storitev, povezanih s kmetijsko dejavnostjo.

Ker stopi zakon v veljavo šele 19. 6. 2018, je bil dopis gospodarskim družbam in samostojnim podjetnikom poslan z namenom, da še pred uveljavitvijo zakona uskladijo ime firme ali s.p.- ja z veljavno zakonodajo.

S spoštovanjem,

mag. Dejan Židan
minister